

Evident, kære Watson!

“Vuvuzela” blev i december 2010 kåret som årets ord af P1’s Sproglaboratoriet, ordet vandt i opløbsfasen over “Udkantsdanmark”. Den amerikanske ordbogsudgiver Merriam-Webster udnævnte – med lidt større alvor – “austerity” til årets ord, der betyder nøjsomhed eller spareforanstaltning. Dansk Kirketidende vil ikke stå tilbage for hverken statsradiofoni eller ordbogsredaktioner, så ganske uden læse-rafstemning og uden solid basis i forskningen har vi udvalgt et ord som afsæt for en nytårsklumme, hvor man jo passende kan tage temperatur på tidens ånd. Allerede her bevæger vi os ud i løst sand, særlig i betragtning af det valgte ord, evidens.

Evidens er her og der og alle vegne, og de tider er forbi, da evident bare var en lidt uskyldigt studentikos måde at sige indlysende på, nu handler det om forskning. Jo mere indviklet verden bliver, jo mere kompleksiteten stiger, desto mere forelskede er vi blevet i et ord som evidens. Det er næsten, som om ordet selv begynder at lyse. Hvor evidensens klare lys ikke er, dér hersker mørket og døden sammen med lærere, der ikke vil, at børn skal kunne læse og regne og sammen med læger, der ikke vil, at deres patienter skal blive raske. Præsterne er selvfølgelig også der ude i mørket, de har sådan set altid været der – opstandelsestro og evidens er ikke noget overbevisende match – nu er de bare rykket endnu længere væk fra lysets kilde, hvis man skal fæste lid til tidsånden.

Men hov, stop en halv. Lysets kilde, det lyder jo helt religiøst – og det er vel også sådan det er med al den tro på evidens. Den vender vi tilbage til, først et omtrædningstrin. For det er jo vigtigt at vide, hvad man gør, og om det virker. Derfor kan hverken lærere eller læger selvfølgelig alene handle ud fra mavefornemmelse – tak, skæbne da! Forskning er vigtig af mange grunde men også for at producere troværdig viden, der kan bruges i praksis. Det gælder også i folkekirken, hvor blind

tiltro til forskningsbaseret evidens dog ikke for tiden udgør nogen akut fare. Her holder man sig langt hen ad vejen til det, man kalder anekdotisk evidens, et fænomen der i evidensernes hierarki ikke rangerer højt. Men det er da helt oplagt, at der forskes både i og af folkekirken – i et folkekirkeligt forskningscenter, for eksempel. Uanset graden af oplysthed, så både praktiseres og politiseres der jo på livet løs under alle omstændigheder.

Hvor evidensens klare lys ikke er, dér hersker mørket og døden sammen med lærere, der ikke vil, at børn skal kunne læse og regne og sammen med læger, der ikke vil, at deres patienter skal blive raske.

Så altså fint med forskning, men skepsis må indfinde sig, når evidens bliver til en tyrkertro på, 1. at man klinisk og objektivt kan kortlægge verden og menneskers færden i al enestående underlighed og 2. at man alene ved at gøre denne objektivere verden tilgængelig i forskningsoversigter får lærere til at engagere sig i arbejdet i 5C, så faglighed og trivsel øges. Det er liv i én dimension, og set herfra ligner det afviklingen af det menneskelige, hvis idealet er at skyde sådan en sær boble ind mellem lærer og elev, mellem os og virkeligheden. Som om det er overflødig for den gode professionelle, – for læreren, lægen eller ergoterapeuten – at være personligt til stede. Når nu man har et fænomen som en ”evidensbaseret siddestillingsanalyse” (jo, det findes!) til at give standarder for best practise i dagligstuen.

Det kan godt være, at der er en DJØF’er eller en politiker, der sover roligere – mig gør det urolig. Og gad da også vide, om det virkelig virker, derude hvor læge møder patient og lærer møder elev? Hvis det virker, så trutter vi i vuvuzelaen – og ønsker under alle omstændigheder læserne godt nytår!